

Marktconsultatie

Impact gedragscode op bestaande en nieuwe (onderhouds-)werkzaamheden

Versie	2.0
Datum	21-12-2020
Status	Definitief
TN kenmerk	293011

Inhoudsopgave

1	De Gedragscode	3
1.1	Het doel van de Gedragscode	3
1.2	Ambities	3
1.3	Scope	4
1.4	Problemen of dilemma's benoemen	4
1.5	Voorgenomen wijze van contracteren	5
1.5.1	Indeling in contracten	5
2	Vragen	6
2.1	De eerste indruk van de Gedragscode	6
2.2	De Rolverdeling tussen ProRail en de aannemer	6
2.3	De Ecologisch deskundige	6
2.4	De consequenties van de maatregelen in de Gedragscode voor de praktijk	6
3	Procedure van de marktconsultatie	7
3.1	Wij zoeken uw input!	7
3.2	Procedure	7
3.3	Planning	8
3.4	Contact	8
3.5	Meld u nu aan!	9
3.6	Open en eerlijk	9
4	Bijlagen	9

1 De Gedragscode

De Wet natuurbescherming (Wnb) ziet toe op de duurzame instandhouding van dier- en plantensoorten in Nederland. Deze wet kent een aantal verbodsbepalingen, waarvoor ontheffing mogelijk is. Onder bepaalde voorwaarden zijn sommige handelingen ook mogelijk zonder ontheffing. Bepaalde verboden activiteiten zijn namelijk van de ontheffingsplicht vrijgesteld als gewerkt wordt volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) goedgekeurde Gedragscode.

De Gedragscode bevordert de structurele inbedding van soortbescherming in het handelen van ProRail en haar Opdrachtnemers en schept duidelijkheid vooraf. De kans op een probleemloze voortgang van de uitvoering van werkzaamheden neemt daardoor toe en leidt tot minder administratieve- en procedurele lasten.

ProRail is voornemens om de Gedragscode die zij heeft opgesteld te implementeren in haar PGO-contracten en in het overige, door haar gecontracteerde groenonderhoud. ProRail heeft inmiddels een concept van een Gedragscode opgesteld (bijlage 1) die hierbij zal gaan helpen en vraagt u middels deze marktconsultatie om uw reactie.

1.1 Het doel van de Gedragscode

ProRail B.V. is verantwoordelijk voor het spoorwegnet van Nederland: aanleg, onderhoud, beheer en veiligheid. Medewerkers zorgen ervoor dat elke dag, 24/7, 1.200.000 reizigers en 100.000 ton goederen op hun plaats van bestemming komen, met 6550 treinen over ruim 7000 kilometer spoor. Het spoorwegnet is met recht het kloppend hart van mobiel Nederland. ProRail werkt aan de bereikbaarheid van Nederland door te zorgen voor een optimaal spoornetwerk. We verdelen de capaciteit op het spoor, regelen alle treinverkeer, bouwen en beheren stations en leggen nieuw spoor aan. Tevens onderhoudt ProRail bestaande infrastructuur zoals spoor, wissels, seinen en overwegen.

Natuurvriendelijk werken hoort bij maatschappelijk verantwoord handelen. Ecologische doelstellingen zijn onlosmakelijk verbonden met het duurzaam beheer van voornoemde hoofdspoorweginfrastructuur. ProRail heeft zich daaraan geconformeerd en verwacht dit ook van haar opdrachtnemers.

ProRail verwacht derhalve bij het uitvoeren van werkzaamheden, dat geen afbreuk wordt gedaan aan het duurzaam voortbestaan van populaties beschermde soorten. De Gedragscode biedt die ruimte en biedt bovendien een zekere ruimte van flexibiliteit en maatwerk door middel van onder meer de inschakeling van een ecologische deskundige.

1.2 Ambities

Onze Opdrachtnemers vragen ProRail al jarenlang om een Gedragscode op te stellen. Dit is om verschillende redenen tot op heden niet gelukt. Inmiddels is er een gevorderd concept van een Gedragscode. ProRail wil nu graag doorzetten en heeft de ambitie om een voor alle partijen goed werkbaar Gedragscode in de loop van volgend jaar (2021) door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) te laten goedkeuren. (RVO is een uitvoeringsdienst van het ministerie van LNV die onder andere toeziet op naleving van de Wet natuurbescherming en de gedragscode beoordeelt en

goedkeurt. Voor alle hoofdinfra in Nederland geldt RVO dus als bevoegd gezag voor verkrijgen van alle natuurtoestemmingen, zo ook voor het spoor).

1.3 Scope

De gedragscode Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming, heeft betrekking op de werkzaamheden die samenhangen met het bestendig beheer en onderhoud van het spoor, en op kleinschalige ruimtelijke ingrepen die in het kader van projecten worden uitgevoerd. Met name het onderdeel 'bestendig beheer en onderhoud' is voor uw organisatie van groot belang.

1.4 Problemen of dilemma's benoemen

De afgelopen jaren werd ProRail geconfronteerd met een toename in aanschrijvingen en "last onder dwangsommen" opgelegd door RVO, omdat tijdens de uitvoering niet volledig binnen de kaders van de Wet natuurbescherming was gewerkt. Er werden beschermde soorten aangetast of de zorgplicht werd niet nageleefd omdat bijvoorbeeld ecologische begeleiding in de uitvoering ontbrak. ProRail ontving dan als hoofdaansprakelijke deze aanschrijvingen. Maar ook enkele Opdrachtnemers hebben inmiddels handhavingsbrieven ontvangen, omdat zij werden aangemerkt als medeplechtige.

De RvO heeft ProRail heeft in specifiek geval een last onder dwangsom opgelegd voor het hele land in verband met het aantasten van beschermde planten. Er kan vanaf heden een last worden verbeurd van 50.000,- euro per overtreding.

Naast publieksrechtelijke sancties staat het overtreden van de Wet natuurbescherming open voor strafrechtelijke vervolging. Het niet uitgesloten dat het Openbaar Ministerie wordt verzocht om strafrechtelijk op te treden. ProRail en haar Opdrachtnemers kunnen de aankomende tijd dus rekenen op extra aandacht van de RvO, maar mogelijk ook van het OM.

De RvO heeft ook gewezen op de (keten)verantwoordelijkheid van ProRail als opdrachtgever en op de op haar in dat kader rustende verplichting(en). Die verplichtingen zijn tevens verwerkt in de Gedragscode. ProRail zal in dat kader ook zelf haar rol met de bijbehorende taken moeten herzien/verbeteren. Ook in de organisatie van ProRail zal er dus nog het een en ander moeten wijzigen.

De goedkeuring van de inhoud van de Gedragscode is mede afhankelijk van het oordeel van de RvO. ProRail heeft weliswaar al diverse overleggen met de RvO gevoerd, maar is er inmiddels achter gekomen dat de RvO niet alle wensen kan accepteren. Het dilemma waar ProRail voor stond is om te bepalen of eerst de marktconsultatie moest worden afgerond om vervolgens het concept van de Gedragscode voor te leggen aan de RvO of dat eerst het concept wordt voorgelegd aan de RvO en dat vervolgens de marktconsultatie daarna wordt ingezet. Wij hebben besloten om in eerste instantie een informele consultatie uit te voeren onder een aantal aannemers (reeds uitgevoerd) en het concept daarna voor te leggen aan de RvO. Tegelijkertijd vindt deze formele marktconsultatie plaats.

Het kan dus zijn dat het concept dat nu ter consultatie is voorgelegd nog gaat wijzigen als gevolg van de inbreng van de RvO.

Sommige betrokkenen hebben zich, gedurende het opstellen van de Gedragscode, afgevraagd of deze niet méér van de Opdrachtnemers vraagt dan zij op dit moment, vanuit hun wettelijke verplichtingen, reeds moeten doen. ProRail is van mening dat dit niet het geval is. Volgens de verschillende lopende Onderhoudscontracten / PGO-contracten moet nu ook al worden voldaan aan de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat er nu ook al ontheffingen moeten worden aangevraagd voor verschillende werkzaamheden die door ProRail te werk gestelde derden uitvoeren. In de voorschriften van die ontheffing zullen vergelijkbare verplichtingen zijn opgenomen als thans in de Gedragscode vermeld. Wij constateren, mede door de handhavingsbrieven van de RvO, dat niet altijd ontheffingen worden aangevraagd waar dit wel nodig is.

Het werken met de Gedragscode biedt alleen een garantie voor een zorgvuldige omgang met beschermde planten en dieren, als deze altijd op de juiste wijze wordt toegepast. Het is dus van belang dat u deze Gedragscode op de juiste wijze kunt toepassen. Daarom willen wij graag ook uw mening over deze Gedragscode.

1.5 Voorgenomen wijze van contracteren

1.5.1 Indeling in contracten

ProRail voorziet momenteel drie manieren om de Gedragscode te implementeren in haar onderhoudscontracten:

Ten eerste is ProRail voornemens om de Gedragscode, wanneer deze definitief is, als bindend document te implementeren in nieuw te contracteren PGO-contracten. Dit betekent dat Opdrachtnemers niet langer naar eigen goeddunken kunnen handelen in de geest van de Wet natuurbescherming. In plaats daarvan zullen Opdrachtnemers zich moeten houden aan de proceseisen, procedures, de zelf op te stellen Ecologische Werkprotocollen (EWP's) en de voorzorgsmaatregelen zoals die in de Gedragscode zijn omschreven

Ten tweede is ProRail voornemens om de Gedragscode, wanneer deze definitief is, als informatief document te verstrekken in alle lopende PGO-contracten. Dit betekent dat Opdrachtnemers in deze contractgebieden gedurende de resterende looptijd de keuze krijgen of zij de processen, procedures, producten en voorzorgsmaatregelen zoals die in de Gedragscode zijn omschreven willen volgen, of dat zij zelf ontheffingen aanvragen indien noodzakelijk

Ten derde is ProRail voornemens om, indien zij in de toekomst groenonderhoud separaat zou aanbesteden de Gedragscode als bindend document te implementeren in haar separaat aan te besteden groenonderhoudscontracten.

2 Vragen

ProRail heeft in dit hoofdstuk een aantal vragen geformuleerd en is benieuwd hoe u deze vragen interpreteert en beantwoordt. Voor het beantwoorden van die vragen is een apart -bewerkbaar- Excel bestand bijgevoegd waarin u uw antwoorden kunt plaatsen in de cel achter de vraag (bijlage 2). Verzoek aan u om het Excel bestand voorzien van uw antwoorden per mail in te dienen (contactgegevens in paragraaf 3.3). Dus bij voorkeur niet als pdf of ander niet-bewerkbaar document indienen.

2.1 De eerste indruk van de Gedragscode

1. Als u de Gedragscode leest, wat is dan uw eerste indruk ?

2.2 De Rolverdeling tussen ProRail en de aannemer

2. In hoofdstuk 3 van de Gedragscode zijn de rollen, taken, producten en verantwoordelijkheden beschreven tussen ProRail en de opdrachtnemer. Acht u deze rolverdeling werkbaar?
3. Heeft u nog verbeteruggesties voor de rollen, genoemd bij vraag 2?

2.3 De Ecologisch deskundige

4. Beschikt u over een ecologisch deskundige als bedoeld in de definitiebepaling van de RvO, als opgenomen in de Gedragscode? Zo niet, hoe verwacht u dit te kunnen oplossen in de praktijk? Met andere woorden; heeft u als Opdrachtnemer de ecologische expertise in huis om een EWP op te stellen, of een veldcheck uit te voeren? Zo niet, hoe gaat u dit als Opdrachtnemer borgen?
5. Tijdens de uitvoering moet uw personeel 'in het veld' eveneens voldoende zijn opgeleid op het gebied van de natuurwetgeving om het werk volgens de natuurregelgeving te kunnen uitvoeren. Heeft u als Opdrachtnemer de ecologische expertise in huis, om de werkzaamheden onder ecologische begeleiding uit te voeren? Zo niet, hoe gaat u dit als Opdrachtnemer borgen?
6. In voorbereiding voorafgaand aan de uitvoering wordt van de opdrachtnemer gevraagd om een ecologische werkprotocol door een ecologisch deskundige op te stellen a.d.h.v. de brongegevens van ProRail. Zijn deze brongegevens, die nu ook al worden geleverd, afdoende om een EWP op te stellen? Zo niet, wat zijn volgens u dan de benodigde aanvullende activiteiten die ProRail uit moet voeren?

2.4 De consequenties van de maatregelen in de Gedragscode voor de praktijk

7. In hoofdstuk 4 van de gedragscode zijn alle voorzorgsmaatregelen uitgeschreven voor bestendig beheer en onderhoud die samenhangen met specifieke werkzaamheden. Zijn deze voorzorgsmaatregelen voor u werkbaar of heeft u nog inhoudelijke verbeteruggesties?
8. Sommige voorzorgsmaatregelen dienen uitgevoerd te worden in specifieke perioden, in verband het voorkomen van een beschermde soort. Is dit werkbaar?

9. Verwacht u dat er meer werk of een andere wijze van werken voortvloeit bij toepassing van deze Gedragscode? Zo ja, op welke punten verwacht u dat?

10. Heeft dit consequenties voor de planning van uw werkzaamheden?

11. Als dit tot aanpassingen leidt, waaruit zullen die –onderbouwd- bestaan? Denk aan, maar niet limitatief: organisatiewijzigingen, personele wijzigingen, hogere kosten

12. De gedragscode en de implementatie daarvan zal er mogelijk toe leiden dat niet altijd op ieder moment voldaan wordt aan de eisen zoals geformuleerd in het PGO-contract. Bijvoorbeeld als volgens de gedragscode gedurende een langere tijd niet gemaaid mag worden. Hoe zou u deze consequenties tussen gedragscode en eisen willen verwerken zodat de administratieve last zo veel mogelijk beperkt blijft?

3 Procedure van de marktconsultatie

3.1 Wij zoeken uw input!

Ter voorbereiding op de implementatie van de Gedragscode binnen ProRail en bij de opdrachtnemers, wil ProRail de mening van marktpartijen hierover achterhalen en de haalbaarheid toetsen van de daarin opgenomen maatregelen

Wij wisselen graag met u van gedachten wisselen over met name de onder de kop 'Vragen' genoemde onderwerpen. Uiteraard bent u vrij om ook vragen aan ProRail te stellen met betrekking tot dit onderwerp.

Wij verwachten met deze marktconsultatie een beeld te krijgen van onze aannemers met betrekking tot de praktische toepassing van de Gedragscode en de mogelijke (financiële) consequenties voor uw organisatie

3.2 Procedure

Deze marktconsultatie is gepubliceerd op TenderNed als gesloten marktconsultatie. Dit houdt in dat een selecte groep marktpartijen (PGO- en groen-aannemers) is benaderd om deel te nemen.

De marktconsultatie is schriftelijk. Aan u wordt gevraagd de bijgevoegde Excel vragenlijst, beantwoord, per e-mail in te dienen uiterlijk op de datum genoemd in paragraaf 3.3.

Mochten de gegeven antwoorden onduidelijk zijn of vervolgvragen oproepen, dan kan ProRail hier naderhand nog opheldering over vragen.

Van de resultaten van de marktconsultatie wordt een samenvatting gemaakt waarin de belangrijkste conclusies worden vastgelegd. In dit verslag zal in ieder geval geen concurrentiegevoelige informatie gedeeld worden. Dit document wordt na afloop met alle deelnemers gedeeld en zal - indien van toepassing - ter informatie worden bijgevoegd aan het aanbestedingsdossier van een toekomstige aanbestedingsprocedure. De conclusies zullen daar waar ProRail het mogelijk en zinvol acht worden geïmplementeerd in het aanbestedingsdossier en/of de aanbestedingsprocedure.

De marktconsultatie bestaat uit twee stappen:

1. Schriftelijk: het beantwoorden van de vragen door u (zie hoofdstuk 2);
2. Mogelijk gevolgd door individuele gesprekken met (een deel van) de marktpartijen die hebben gereageerd.

Allereerst wordt aan u gevraagd de bijgevoegde vragenlijst per e-mail in te dienen voor de datum genoemd in paragraaf 3.3.

Vervolgens zal ProRail de reacties analyseren en op basis daarvan kan ProRail bepalen om met alle of een deel van de partijen een vervolgesprek te plannen. Zo'n gesprek zal 'digitaal' (via Microsoft Teams) plaatsvinden.

Van elk individueel gesprek zal een verslag worden gemaakt dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de deelnemende partij. Vervolgens zal ProRail van alle gesprekken één integraal (geanonimiseerd) verslag worden gemaakt waarin de belangrijkste conclusies uit de schriftelijke reacties en de gesprekken worden vastgelegd. In dit verslag zal in ieder geval geen concurrentiegevoelige informatie gedeeld worden. Dit document zal vervolgens in concept naar alle deelnemers aan de consultatie worden gestuurd met het verzoek het stuk door te nemen en eventuele opmerkingen door te geven aan ProRail. Nadat alle deelnemers in de gelegenheid zijn geweest om opmerkingen door te geven, zal het document definitief worden vastgesteld door ProRail. Het definitieve document zal ter informatie worden bijgevoegd aan het aanbestedingsdossier van een toekomstige aanbestedingsprocedure. De conclusies zullen daar waar ProRail het mogelijk en zinvol acht worden geïmplementeerd in het aanbestedingsdossier en/of de aanbestedingsprocedure.

3.3 Planning

Datum	Activiteit
21-12-2020	Publicatie / uitnodiging tot deelname aan de marktconsultatie door ProRail
25-01-2021	Uiterste datum voor het indienen van de antwoorden op de vragen in hoofdstuk 2 .
Week 6 / 7 2021	Mogelijk individuele gesprekken
Week 8 2021	Versturen concept verslag aan deelnemers marktconsultatie
Week 9 2021	Versturen definitief verslag aan deelnemers marktconsultatie

3.4 Contact

Voor vragen over, aanmelden voor, en indienen van uw antwoorden op deze marktconsultatie kunt contact opnemen met:

Wouter de Blocq van Scheltinga
wouter.deblocq@prorail.nl
06-28307531

3.5 Meld u nu aan!

Wij hopen dat u interesse heeft over dit onderwerp om hierover met ons van gedachten te wisselen of uw mening te uiten, meld u zich dan via e-mail voor de in paragraaf 3.3 genoemde datum.

3.6 Open en eerlijk

Deelnemen aan deze marktconsultatie is geheel vrijwillig en zal niet leiden tot enige voorrechten in een aanbesteding. Evenzo zal niet deelnemen in de marktconsultatie niet leiden tot uitsluiting van een eventuele aanbesteding.

Door uw deelname aan deze marktconsultatie stemt u er mee in dat de door u verstrekte informatie door ProRail mag worden gebruikt in (de voorbereiding van) de aanbesteding. Door u verstrekte commerciële (cijfermatige) informatie zal door ProRail vertrouwelijk worden behandeld.

ProRail hecht veel waarde aan een transparant proces. Het niet de bedoeling om deelnemende marktpartijen aan de marktconsultatie te bevoordelen of niet-deelnemende partijen op achterstand te plaatsen. Vanuit dit perspectief zal alle relevante informatie volgend uit de marktconsultatie aan alle potentiële inschrijvers ter beschikking worden gesteld bij publicatie van de aanbesteding danwel worden toegevoegd aan het aanbestedingsdossier.

Eventuele kosten voor de deelname aan deze marktconsultatie worden niet vergoed.

4 Bijlagen

Bijlage 1: Gedragscode
Bijlage 2: Vragenlijst Marktconsultatie Gedragscode (als Excel-bewerkbaar format)